

HOOFDSTUK I

Augustus 1936

De hele week had ze ernaar uitgekeken. Het leek of de dagen gewoon niet voorbij wilden gaan, maar eindelijk was het zover. Nu was het zondag. Dan ging ze altijd naar de kerk in het naburige dorp en ... zag ze Jacob. Eigenlijk moest ze vooral naar de kerkdienst uitzien, maar eerlijk gezegd verlangde ze het meest naar Jacob.

Nog even in de spiegel kijken, want ze wilde er netjes uitzien. Volgens haar hield Jacob daarvan. Hij zag er zelf ook altijd zo keurig uit.

Zo, haar haar zat goed. Nu moest ze opschieten, anders kwam ze nog te laat. Voat en moet en Dirk waren allang weg. En ze had de burens ook al voorbij zien gaan, en die waren nooit van de vroegsten. Dat kon misschien ook niet met al die kinderen. Maar zij had wel op tijd kunnen zijn. Dat was ze niet. Ze zou Jacob onderweg nu vast niet meer zien.

Snel haalde Geertje haar fiets uit het schuurtje en reed de straat uit. Het was stil op de weg. Er was geen mens meer te zien. Ze was echt laat.

Het was wel heerlijk weer. Echt een mooie zonnige zondag.

Zo, ze was alweer op het fietspad dat over de hei naar Garderen liep. De hei begon alweer te bloeien. Maar daar kon ze nu niet op letten, want zelfs van de burens was niets meer te bekennen. Maar

wacht eens ... daar liep nog iemand. Hij was niet zo groot. Dat leek Jacob wel ... Hij was het ook.

Ze trapte nog iets harder en reed hem voorbij. Haar hart bonsde bijna uit haar lijf toen ze naast hem reed. Maar ze moest proberen gewoon te doen. Ze keek iets opzij en lachte tegen hem en ... hij lachte vriendelijk terug!

Blij fietste ze naar de oude kerk, die midden op het plein in het dorp stond. De hoge spits met het glimmende gouden haantje wees naar boven. Alsof hij zeggen wilde: alleen daar is hulp te verwachten.

Dat was ook zo. Dat zei moet ook altijd.

Ze zette haar fiets tegen de dikke eikenboom, vlak naast de kerk en keek in het rond. Er stonden nog een paar jongens bij de deur. De vriend van Jacob stond er ook bij. Verder was iedereen naar binnen. Het was ook tijd. Maar zij wilde toch nog even wachten.

Dan zag ze Jacob misschien nog een keer. De hele weg hiernaartoe had ze gehoopt hem te zien. En het was gebeurd. Wat dat betreft was het fijn dat er in hun dorp geen kerk was. Maar die scheen er eendaags wel te komen. Nu echter nog niet en dat betekende dat ze Jacob voorlopig nog elke zondag kon zien.

Het duurde wel lang voordat hij kwam. De jongens gingen al naar binnen. Zij kon ook niet langer wachten.

Ze drukte de koperen klink van de zware houten deur naar beneden en liep de kerk in. Rechts en links waren de korte, donkere banken. Dat was het Speuldse gedeelte. Daar moest zij zitten. Voor de banken stonden hoge eikenhouten stoelen met een biezen zitting. Die waren voor de mensen uit dit dorp bestemd. Dus ook voor Jacob. Hij zat meestal net voor haar. Hopelijk ging hij er nu weer zitten.

Hij moest wel opschieten. Straks kwam hij te laat. Wacht eens ... hoorde ze de deur opengaan? Ze keek iets achterom. Ja hoor, daar had je hem. Wat zag hij er toch leuk uit: klein, maar stoer en hij had van dat mooie donkere haar. Ze werd er helemaal warm door vanbinnen. Het was echt een leuke jongen en zo aardig. Hij was

wel wat ouder dan zij, een jaar of zes, en ook wat kleiner, maar dat maakte niet uit.

Ze had hem voor het eerst ontmoet bij Jentje, haar getrouwde zus. Daar werkte hij met zijn broer Hendrik aan het huis dat Jouk en Jentje lieten bouwen. Het huis was nu klaar. Dat was jammer, want nu zag ze hem daar niet meer.

Na de bouw van het huis was Jacob een fietsenzaakje begonnen. Eigenlijk wilde hij verder leren, had hij haar een keer verteld. Maar zijn vader had gezegd: 'Probeer maar een eigen zaak op te zetten.' Misschien hadden zijn vader en moeder niet genoeg geld om zijn studie te betalen. Dat zou best kunnen. Dat gebeurde wel meer. Het was geen vetpot in de meeste gezinnen. Doorleren was er meestal niet bij. De meeste jongens en meisjes gingen als ze van school af kwamen meteen werken. Dat had Jacob ook gedaan.

Het fietsenzaakje was niet meer dan een klein houten hokje, maar het zou vanzelf wel groter worden. Jacob was handig genoeg, had ze tijdens de bouw bij Jouk en Jentje gemerkt. Die redde het wel.

Ze kon haar fiets wel eens bij hem brengen. Dat ding moest nodig nagekeken worden. Ze zou het morgen meteen doen.

Nu moest ze eigenlijk niet aan die dingen denken. Het was zondag en ze zat in de kerk. 'Gods huis', zei voat altijd. Ze moest luisteren. Als ze straks thuiskwam, zou hij vragen waar de preek over ging. En het zou hem niet zinnen als ze dat niet wist.

Ze ging wat meer rechtop zitten en probeerde niet naar Jacob te kijken die een eindje voor haar zat. Maar dat viel niet mee. Haar ogen werden steeds naar hem togetrokken. Naar zijn kleine rechte gestalte en zijn achterhoofd met het keurig gekamde haar.

'Voat', zei Geertje de volgende dag, 'mijn fiets is niet helemaal goed. Mag ik hem naar de fietsenmaker brengen?'

'Als het nodig is', zei voat. Hij keek haar door zijn hoornen bril even aan.

Het wás nodig en niet zo'n beetje ook ...

Snel ging ze aan het houten tafeltje zitten dat onder het kleine dak-
raam op haar kamertje stond en schreef een klein briefje. Het stelde
niet veel voor. Drie woorden maar: *Groetjes Geertje Hop*. Zorgvuldig
schreef ze de letters op papier en bekeek het nog eens aandachtig.
Had ze wel netjes genoeg geschreven? Ze hield het papiertje een
eindje van zich af. Ja hoor, het was keurig. Tevreden vouwde ze het
in elkaar en stopte het in de zak van haar wijde rok. Straks zou ze
het in het leren fietstasje onder haar zadel doen. Nu bewaarde ze
het zolang hierin.

Als Jacob maar in het tasje zou kijken als hij de fiets nakeek. Anders
had het nog geen zin.

'Ik ga, moet!' riep ze. Iedereen noemde moeder moet bij hen thuis.
Moet en voat. Dat klonk zo mooi. Veel mooier dan moeder en vader
zoals veel mensen zeiden. Dat was zo afstandelijk. En zij hadden juist
zo'n hechte band met elkaar.

Ze liep naar de schuurtje naast het huis en pakte haar fiets. In de
schemer van het schuurtje stopte ze het briefje in het tasje en deed
het nikkelen drukslotje goed dicht. Ziezo, en nu naar de fietsenma-
ker.

De wind trok aan haar donkerblonde haren. Ze wreef de lok die
losgekomen was naar achteren. Ze had er goed de gang in, maar het
duurde deze keer voor haar gevoel heel lang voor ze in Garderen was.
Het leek gewoon niet op te schieten. Dat kwam natuurlijk omdat ze
verlangde er snel te zijn en Jacob weer te ontmoeten.

Ze trapte nog iets harder. Alleen het laatste stukje hield ze in. Ze
hijgde een beetje van het fietsen. Dat moest over zijn voor ze daar
aankwam. Dat stond zo raar.

In de verte zag ze het zwarte houten hokje al staan. Naast de
boerderij waar Jacob woonde. Het was echt maar klein. Maar het
was toch mooi van Jacobs vader dat hij hem een stukje grond had
gegeven, zodat hij het schuurtje had kunnen bouwen. Zij zou wel

zorgen dat er veel mensen naar hem toegingen. Dan kon hij later een grotere schuur zetten.

Als ze het tegen de burens zei, gingen die er ook wel heen. Dan had Jacob meteen heel wat klanten, want de burens hadden een groot gezin. Ze zou het vanavond meteen tegen Hennie, haar buurmeisje, zeggen. Die kwam 's avonds vaak bij hen aanlopen om een praatje te maken. Dat was gezellig. Hennie was een jaar jonger dan zij en ze had altijd zo veel leuke dingen te vertellen.

Tegen haar zwager Jouk zou ze ook zeggen dat hij zijn fiets het beste bij Jacob kon brengen. Dat Jacob goed fietsen kon maken. Dan deed Jouk dat wel. Dat wist ze zeker.

Hè, hè, eindelijk was ze er. Ze zette haar fiets tegen het grote houten hek dat dicht bij het hokje stond en deed de deur open.

Daar was Jacob. Hij stond in een donkerblauwe overal bij de ruwhouten werkbank iets te repareren. Tegen de muur boven de werkbank hingen twee lange schappen met gereedschap. Er stonden ook allerlei glazen potjes met schroeven en moeren op.

Hij keek op toen ze binnenkwam. 'Goeiemorgen', groette ze.

Ze zag zijn ogen oplichten. Blauwgrijze ogen waren het met een donker randje eromheen.

'Ook goeiemorgen. Kan ik je helpen?' vroeg hij vriendelijk.

Ze werd er een beetje verlegen van. Daar had ze anders nooit last van. 'Wil je ... wil je mijn fiets nakijken? Hij stuurt de laatste tijd niet zo fijn meer en hij rammelt ook een beetje. Daar staat hij.'

Ze wees door het raam naar het houten hek.

'Ik zal eens kijken ...'

Hij liep met haar mee naar buiten. Wat liep hij nu dicht naast haar. Zijn mouw raakte soms even haar arm. Zo vertrouwelijk voelde dat. Zou hij het ook merken?

Hij pakte haar fiets en hield hem wat schuin van zich af. Hij bekeek hem eerst goed. Toen voelde hij aan het stuur en aan de kettingkast.

‘Ja, ik zie het al. Het stuur moet aangedraaid worden en de ketting ligt er een beetje te los op.’

‘Het zadel moet ook vastgezet worden’, zei ze snel. Dat moest hij vooral niet vergeten.

‘Het komt in orde’, antwoordde Jacob bedaard. Hij reed de fiets achter het kleine schuurtje en zette hem bij de andere fietsen die nagekeken moesten worden. Een hele rij stond er.

‘Je hebt er aardig wat’, zei ze goedkeurend.

Hij knikte. ‘Ja, dat gaat nogal.’

‘Wanneer kan ik de mijne ophalen?’ Als dat nu maar snel was. Dan kon ze hem gauw weer zien.

‘Morgen.’ Hij keek haar even recht in haar ogen. Ze kreeg het er warm van.

‘Dat is goed.’ Ze wilde eigenlijk nog graag een poosje blijven en met hem praten, maar hij draaide zich om en ging weer aan het werk. Jammer, maar wel begrijpelijk. Hij had zoveel te doen. Voor die rij fietsen klaar was, duurde nog wel een tijdje. En hij was ook niet zo’n prater had ze met de bouw bij Jouk en Jentje al gemerkt. Meer een denker. Maar hij had heel aardig naar haar gekeken. En daar ging het om.

‘Je kunt wel een oude fiets meekrijgen’, zei hij toen ze bijna bij de deur was. ‘Dan hoeft je dat hele eind niet te lopen.’

Hij wachtte niet op antwoord, maar liep naar buiten en haalde achter de werkplaats een oude fiets tevoorschijn.

Echt aardig van hem ...

Langzaam fietste ze het erf af. Ze zou weleens willen weten of hij haar nakeek, maar ze durfde niet goed achterom te kijken. Want als hij het zag ... Maar toen ze bijna bij de weg was, kon ze het niet laten. Ze moest kijken ... Snel keek ze naar het kleine groene raam, met het witte houten kruis in het midden. Hij stond er nog steeds en stak zijn hand op.

Blij zwaaide ze terug en reed met een opgelucht gevoel naar huis.

Het leek lang niet zo ver als toen ze erheen ging. Wacht eens ... nu was ze bijna thuis en ze had helemaal niet op de hei gelet. Terwijl die juist zo mooi bloeide. Daar moest ze toch even van genieten. Resoluut stapte ze af en liep de berm in. Over het stuur van de oude fiets tuurde ze over de paarse vlakte. In de verte onderscheidde ze een groep bijenkorven. Die konden wel van voat zijn. Voat had zijn bijenvolk pasgeleden weggebracht. Het was te hopen dat er weer veel honing in de raten zou komen. Die smaakte zo lekker op brood en het bracht ook aardig wat geld in het laatje. Dat konden voat en moet best gebruiken. Al hadden ze het er niet veel over. Ze vonden andere dingen belangrijk. Vooral het ene nodige. Daar praatten voat en moet ook niet makkelijk over. Maar ze merkte het wel.

Haar kon geld ook niet veel schelen. Maar als ze met Jacob zou gaan verkeren, moest ze wel voor haar uitzet sparen. Nu hielp ze altijd belangeloos als er ergens een kind werd geboren. In de huishouding dan natuurlijk. Voor het andere had ze niet geleerd. Zuster Slob kwam om moeder en kind te verzorgen. Dat mocht zij niet. Zij schuurde de pannen tot ze glommen als spiegeltjes. Dat was ook mooi werk. En daar hielp ze de mensen ook mee. Vaak kreeg ze aan het eind van de kraamtijd een flinke fooi. Die mocht ze van moet houden. Dat geld bewaarde ze in een tinnen potje met een dekseltje erop. Er zat al aardig wat in.

Maar het mooiste was als ze de kleine vast mocht houden. Zo'n klein, warm mensje tegen zich aan voelde. Kinderen waren prachtig. Ze hoopte dat zij die later ook kreeg. Net als haar zus Jentje. Die had al een jongetje en verwachtte nu haar tweede kind.

Of zoals Peetje, haar oudste zus. Die had twee kinderen: twee lieve meisjes. Peetjes oudste meisje was even oud als zij. Jannetje heette ze. Moeder en Peetje waren gelijk in verwachting geweest. Jannetje en zij hadden altijd veel met elkaar gespeeld. Geertje-meu noemde Jannetje haar. Dat hoorde ook. Zij was immers haar tante.

Toen ze nog op school zaten, was er zo iets leuks gebeurd ... Zij

had na moeten blijven. Ze had weer eens zitten praten. Dat kon ze niet laten. Ze had altijd wel iets te vertellen. Daar kon ze ook niets aan doen. Maar het was wel lastig dat ze school moest blijven, want ze moest Jannetje altijd mee naar huis nemen. Jannetje stond een tijdje op de gang te wachten. Toen tikte ze op de deur. De meester deed open en vroeg heel vriendelijk: ‘Wat is er, Jannetje?’

‘Meester, mag Geertje-meu meekomme?’ vroeg Jannetje bedeesd.

De meester lachte een beetje. ‘Ja hoor’, zei hij toen. Hij had het vast heel mooi gevonden. Want hij had het later aan moet verteld.

Peetje, Jentje en Jan waren getrouwd. Dirk was nog thuis. Die scheelde niet zo veel met haar in leeftijd. Ze hadden vroeger samen veel opgetrokken. Alleen liep Dirk altijd zo hard naar school toen ze klein was. Dan kon ze bijna niet meekomen. De hele weg zei hij dan: ‘Loop eens door, schiet eens op.’ Dat was zo vervelend. En als ze het thuis tegen moet vertelde, zei Dirk altijd dat hij niets had gedaan.

Toch hadden ze een bijzondere band met elkaar. Ze herinnerde zich een voorval van hun kleine ruzietjes. Het was knikkertijd. Moet had een zakje gemaakt van stevige blauwe stof met een wit koordje erdoor, zodat de knikkers er niet uit konden vallen. Ze had aardig wat knikkers meegekregen, maar ze was ze altijd zo weer kwijt. Dirk niet. Die kon zo goed knikkeren. Ze pakte er dan ’s avonds wel eens een paar van hem. Dat hoorde natuurlijk niet. Eén keer had hij het in de gaten. ‘Ik ha er veul mer’, zei hij. ‘Mar jie he ze epakt.’

‘Samen delen’, zei moet toen.

‘Nee’, zei Dirk. ‘Da’s niet eerluk. Ik he ze zelf ewunne.’

Toen ze hem de knikkers schoorvoetend teruggaf, zei hij dat zij ze wel mocht houden. Omdat ze nog klein was.

Wat was dat allemaal lang geleden. Maar de band tussen hen was nog net zo hecht als vroeger. En Dirk was nog steeds een goeierd.

Ze hadden het zo goed met z’n vieren. Ze hield zo veel van voat en moet. En van Dirk. Ook van de anderen natuurlijk, maar die waren allang het huis uit.

Nu moest ze toch maar weer eens gaan. Ze keerde haar fiets en trapte langzaam het laatste stukje naar huis. Ze zou nog wel een eind verder willen rijden. De zon scheen zo heerlijk op haar rug. Maar misschien kon ze moet voor het middageten nog wat helpen. Die had altijd genoeg te doen.

Moet was inderdaad nog druk buiten bezig. Ze was de emmers aan het schrobben en zette ze daarna op het houten rek, zodat ze konden drogen. ‘Zal ik even helpen, moet?’

‘Ik ben met de laatste emmer bezig. Jij mag de stoep wel schrobben. Dat moet nog gebeuren. Pak maar water uit de regenton.’

Dat was wel mooi werk. Ze zette de zinken emmer onder het kraantje van de houten regenton en draaide dat open. Er kwam mooi helder water uit. Ze plensde het water over de stoep en schrobde dat het een lieve lust was. Ze had ook zin om te zingen. Ze deed het ook. Jacob was zo aardig tegen haar geweest. En morgen zag ze hem weer.

Jacob had het briefje gelezen, merkte ze de volgende dag. Maar hij zei er niets over. Dat viel tegen. Zou hij misschien al iemand anders aardig vinden? Dat zou toch niet waar zijn? De hele dag moest ze eraan denken. En 's nachts kon ze er gewoon niet van slapen.

Voor ze naar bed ging, bad ze langer dan normaal. Ze vroeg wel een paar keer of het wat mocht worden tussen Jacob en haar. Daar kon de Heere voor zorgen.

Ze was wel iets vergeten, bedacht ze toen ze in bed lag. Ze had erbij moeten zeggen: ‘Als het naar Uw wil is.’ Dat hoorde, zei moet altijd.

En eigenlijk was er iets waar ze nog meer om moest vragen. Of ze de Heere mocht leren kennen. Dat was het allerbelangrijkste.

Opnieuw vouwde ze haar handen en bad. Niet alleen voor zichzelf, maar ook voor Jacob.

Het was fijn geweest op de jeugdvereniging. Nu fietste ze met Frankje, haar vriendin, naar de Brink. Daar stonden vaak een stel jongens en meisjes uit Garderen en Speuld. Daar praatten ze dan een poosje mee. De jongelui uit Garderen vertrokken meestal snel. Ze konden nooit zo goed met de meisjes en jongens van hun dorp opschieten. Ze vonden het zelfs niet eens fijn om een poosje met elkaar bij de Brink te praten. Dat snapte zij niet.

‘Ik ga ook maar naar huis’, zei Frankje toen het groepje vertrokken was. ‘Misschien is Frederik nog even bij ons thuis.’ Frankje was verliefd op Frederik, de vriend van haar broer. Dat kon ook best wat worden, want Frederik had vanavond op de jeugdvereniging steeds naar Frankje zitten kijken. Hij was een beetje verlegen. Anders had hij Frankje vast al gevraagd. Frankje zou hem een handje moeten helpen. Maar dat zou ze niet doen.

‘Goed. Tot morgen.’ Ze moest de andere kant op dan Frankje. Ze keek het weggetje op dat naast de Brink liep. Toen zag ze hem staan ... Zijn ogen riepen haar. Haar hart maakte een wilde roffel. Ze draaide om en fietste naar hem toe.

‘Dag, Geertje.’

‘Dag, Jacob ...’ Haar hart moest niet zo bonken. Straks hoorde hij het nog. Maar ze kon er niets aan doen. Dat had ze altijd als ze hem zag.

Daar stonden ze nu. Alleen zij beiden. Heerlijk was dat. Maar ook wel spannend. Wat zou hij gaan zeggen?

Even bleef het stil. Toen keek Jacob haar zo lief aan ... Zoals ze gehoopt had dat hij eens naar haar zou kijken. ‘Je bent nog wel wat jong’, zei hij. ‘Veertien jaar ... Ik ben al twintig.’

‘Dat is toch niet erg?’ antwoordde ze rustig, maar haar hart bonsde.

Misschien wilde hij liever een meisje van zijn leeftijd, vond hij haar nog maar een kind. Hoewel, ze zag er wel wat ouder uit. Ze was flink, zei moet altijd. Jentje was slanker dan zij. Maar ze was toch pas veertien jaar. Daar veranderde niets aan.

‘Nee’, zei Jacob. ‘Het is niet erg.’

‘Gelukkig’, verzuchtte ze.

Jacob glimlachte. Zo zag hij er veel jonger uit. Dat zou ze eens tegen hem zeggen. ‘Als jij zo opgewekt kijkt, lijkt je wel achttien in plaats van twintig. Dan schelen we maar vier jaar ...’

‘Je bent me er één’, zei hij. Hij glimlachte alweer.

‘Ik vond het best fijn vanavond. Jij dan?’ vroeg ze.

‘Ik ook.’

Zou hij het ook fijn vinden dat ze nu stonden te praten? Hij zei het niet, maar zijn ogen stonden wel blij.

‘Ik vind het ook fijn om ... zo even met elkaar te praten’, zei ze toen zelf maar.

Hij knikte. Hij was wel erg rustig. Ze moest zelf het gesprek maar een beetje op gang houden.

Ze vertelde zomaar wat. Over voat en moet. Over Jentje die zo’n leuk kind had en er weer een verwachtte. Jacob luisterde goed. Hij vond het zeker toch wel gezellig.

Opeens sloeg de torenklok. Het was al tien uur. Dat had ze helemaal niet in de gaten. Ze moest nodig naar huis, anders zwaaide er wat. Voat wilde dat ze op tijd binnen waren op de zaterdagavond.

‘Ja, het is tijd’, zei Jacob. ‘Zeker voor zo’n jong meisje.’

Nu kon hij wel wat zeggen.

‘Voor jou ook, want je zegt zo weinig.’

‘Daar krijg ik geen kans voor. Nee, hoor. Ik vond het heel gezellig. Zie ik je gauw weer?’

‘Volgende week zaterdag?’

‘Dat is goed.’

Ze bleef nog even staan. Ze kon bijna niet weggkomen. Toen dacht ze aan voat en stapte snel op. Ze schampte haar scheenbeen. Het deed zeer, maar ze voelde het niet, want Jacob legde zijn hand op haar arm. ‘Dag Geertje’, zei hij, zo mooi als niemand haar naam uit kon spreken.

Blij fietste ze naar huis. Ze vloog bijna. Als voat nu maar niet kwaad zou zijn. Moet zou er niets van zeggen.

Het viel alles mee. Voat zat te lezen. Hij keek nauwelijks op. 'Hoe was het?' vroeg moet.

'Fijn.'

Moet knikte tevreden. Ze dacht vast dat zij de vereniging bedoelde. Als moet wist wat zij zo fijn vond, zou ze vast niet zo hard knikken. Want het fijnste was de ontmoeting met Jacob geweest.

'Maar nu ga ik naar bed.'

'We zullen eerst lezen.' Voat legde zijn boek weg en pakte de Bijbel.

Die nacht sliep ze weer niet goed. Maar nu was het van blijdschap. Ze had Jacob lief en hij vond haar ook heel aardig, dat had ze wel aan zijn ogen gezien. Anders had hij ook geen contact met haar gezocht. Zo was Jacob niet. Hij ging heus niet zomaar met iedereen op pad. Daar was hij veel te serieus voor.

Ze bleven elkaar elke zaterdagavond ontmoeten. En ze konden goed met elkaar opschieten. Jacob bracht haar de laatste tijd ook thuis. Tot vlakbij dan. Daar stopten ze een poosje. Dat was het fijnste moment van de avond.

Maar voat en moet wisten nog van niets. Dat was niet fijn.

'Ik zal het eerdaags toch maar eens thuis vertellen', zei ze toen Jacob haar weer thuisbracht.

'Dat is goed', zei Jacob. Hij keek naar hun huis. 'Bij mij thuis weten ze het al.'

'Ja? En wat zeiden ze ervan?'

'Ze vinden het prima. Ze kennen jouw vader en moeder wel.'

Dat was mooi. Als voat en moet het nu ook goed vonden was het voor elkaar. Ze moest het echt vertellen. Maar hoe moest ze toch beginnen? Ze had er al zo vaak over nagedacht. Maar ze wist het niet goed. Ze kon natuurlijk gewoon zeggen: 'Ik heb een jongen.'

Of: 'Ik heb iemand ontmoet.' Ze verzoon elke keer iets anders, maar ze kwam er niet uit. Nu ja, ze zou wel zien. Ze kon het maar het beste aan moet vertellen. Die zou het wel goed vinden. Vanavond zou ze het doen.

Maar toen Jacob weg was en zij later in de keuken bij voat en moet zat, durfde ze het bijna niet meer. Stilletjes zat ze bij moet aan tafel. Voat zat in de leunstoel naast de kachel wat te dommelen.

'We zullen maar niet te laat naar bed gaan', zei moet na een poosje. 'Voat zit al een beetje te slapen.'

'Dat is goed. Maar ... ik moet wat vertellen. Ik heb een jongen ontmoet. Jacob Gerritsen heet hij. Hij komt uit Garderen.'

Nu had ze het gelukkig gezegd.

Moet wilde wat antwoorden, maar voat kwam met een ruk over-eind. 'Daar komt niks van in. Je bent me nog veel te jong.'

'Och', antwoordde moet. 'In de Biebel steet geen leeftijd ...'

Voat zei niets meer. Maar zijn blik zei genoeg. Hij wilde het niet hebben.

Ze hoorde amper wat voat las. 'Welterusten', zei ze mat.

Teleurgesteld lag ze even later te woelen in haar bed. Ze mocht dus nog geen verkering. Ze wilde ook niet ongehoorzaam zijn. Ze hield van Jacob, maar ook van voat en moet. Wat moest ze daar nu toch op verzinnen? Als ze nu tegen voat zou vertellen dat ze ... Of als ze ...

Van alles bedacht ze. Pas tegen de morgen viel ze in slaap.

De hele week moest ze eraan denken. Zaterdagavond zou ze Jacob weer zien. Dat was fijn en niet fijn. Want ze moest aan Jacob vertellen wat voat gezegd had en dat durfde ze niet goed. Misschien wilde Jacob dan niet met haar verder. Hoewel ze dat niet kon geloven.

'Wat ben je toch stil, Geertje?' vroeg Jacob toen ze 's zaterdags-avonds weer dicht bij haar huis stonden. Dat was hij natuurlijk niet van haar gewend.

'Voat vindt me te jong', biechtte ze toen toch maar op. 'Maar ik

wil wel contact met jou houden’, zei ze er snel achter. Ze wilde hem echt niet verliezen. ‘Misschien mag het over een poosje. Als ik vijftien ben ...’

‘Dat zou kunnen.’

‘Ik heb een plannetje’, zei ze, blij dat Jacob het zo rustig opnam. Ze zag ook wel aan zijn ogen dat hij haar niet kwijt wilde. ‘Ik zet elke dinsdagavond een streep in het zand. Daar ...’ Ze wees aan waar ze dat zou doen. ‘Dan moet jij er ’s woensdagsavonds heen gaan en er een streep doorheen zetten. Dan kan ik zien dat je geweest bent en ... dat je aan me denkt.’ Dat je van me houdt bedoelde ze eigenlijk.

‘Dat doe ik’, zei Jacob. En hij hield woord.

Elke dinsdagavond ging ze naar het bos en zette een streep. Dicht bij de grote spar waar in de herfst bij de stam altijd zulke prachtige paddenstoelen stonden. Dan kon Jacob die ook zien. Ze waren zo mooi. Daaraan kon je ook al zien dat er een God was. Zoiets kon een mens niet maken.

Opgelucht keek ze iedere donderdag naar het nieuwe kruis voor haar op de grond. Jacob was weer geweest. Hij dacht aan haar, dus hield hij van haar. Net als zij van hem.